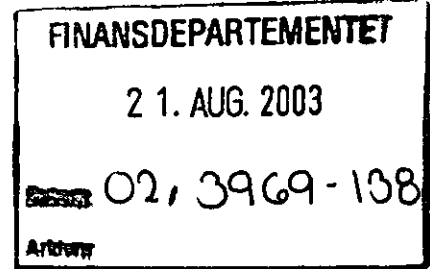




Finansdepartementet v/Knut Thonstad
Pb 8008 Dep

0030 OSLO



Deres ref.:

Vår ref.:

03/03012 /034905/03-K21

Saksbehandler:

Svein Gunnar Karlstrøm

Dato:

18.08.2003

Telefon:

77 60 40 87

Innspill til nasjonal handlingsplan for bærekraftig utvikling

Vi viser til Finansdepartementets skisse til nasjonal handlingsplan for bærekraftig utvikling som er lagt ut på deres nettside.

Tromsø kommune vil gjerne komme med innspill til dette viktige arbeidet. Kommunens innspill ble behandlet og vedtatt av formannskapet den 18. august i henhold til vedlagte innstilling. Tromsø er en foregangskommune inne lokal Agenda 21 arbeid, og vi viser til at det er sendt en fellesuttalelse fra de 20 kommunene som er med i nettverket.

Ønskes det mer informasjon eller utdyping av vårt innspill, så ta kontakt.

Med vennlig hilsen

Jan Einar Reiersen
plan- og næringssjef

Svein Gunnar Karlstrøm
miljørådgiver

7. Vedlegg: Saksframlegg til formannskapet: Innspill til nasjonal handlingsplan for bærekraftig utvikling

Rådmannen

SAKSFRAMLEGG

Deres ref.:	Vår ref.:	Saksbehandler:	Dato:
	03/03012 /030274/03-K21	Svein Gunnar Karlstrøm	08.07.2003
		Telefon:	
		77 60 40 87	

Innspill til nasjonal handlingsplan for bærekraftig utvikling

Innstilling til vedtak:

Formannskapet støtter Tromsø og foregangskommunene sine innspill til nasjonal handlingsplan for bærekraftig utvikling, slik det framkommer i saksframlegget.

Stein Rudaa
rådmann

Utrykt vedlegg:

Nasjonal handlingsplan for bærekraftig utvikling finnes på:
http://www.odin.dep.no/fin/norsk/norsk_ekonomi/21

Bakgrunn

Forut for FNs verdensstoppmøte om bærekraftig utvikling i Johannesburg i september 2002, la regjeringa fram nasjonal strategi for bærekraftig utvikling. Som oppfølging av dette har et Statssekretærutvalg ledet av Finansdepartementet nå lagt fram nasjonal handlingsplan for bærekraftig utvikling. Høringsfrist for dette dokumentet er 18. august og arbeidet skal integreres i Nasjonalbudsjettet for 2004.

Tromsø er sammen med 19 andre kommuner med i Foregangskommuneprogrammet i Lokal Agenda 21. Den politiske referansegruppaⁱ for Foregangskommuneprogrammet, har bedt om at alle de 19 kommunene slutter seg til en uttalelse de har laget i anledning høringsrunden (se kapittel 2).

Tromsø ønsker i tillegg å komme med en egen uttalelse (se kapittel 1).

ⁱ Den politiske referansegruppa består av ordførere fra Oppegård, Os, Lier og bydel Torshov - Sagene.

1. Innspill til nasjonal handlingsplan for bærekraftig utvikling fra Tromsø kommune

Foregangskommuneprogrammet er omtrent halveis og Tromsø har jobbet målrettet i forhold til de seks satsingsområdene *transport, stasjonær energi, mat, styringssystemer, arealplanlegging og møteplasser*. Vi har høstet gode og konstruktive erfaringer med denne nettverksjobbingen, og vi har fått mange positive tilbakemeldinger fra både de andre kommunene og Stiftelsen Idebanken på blant annet:

- våre ambisjoner med Tromsøpakke II
- vår framtidsrettede og handlingsorienterte klima og energiplan
- satsingen på lokalprodusert mat
- jobbingen med miljøsertifisering
- arrangering av miljøukeⁱⁱ
- utdeling av områdemidler miljø

For å komme et skritt videre ønsker Tromsø kommune å komme to innspill til den nasjonale handlingsplanen.

Regionalt bærekraftsenter

Å etablere et regional bærekraftsenter er meget viktig for informasjons- og kunnskapsspredning. Dette er spesielt viktig for oss som bor så langt unna Oslo-området, hvor mye av aktiviteten er i dag. Dette er i dag veldig merkbart i forhold til GRIPⁱⁱⁱ, Miljøfyrtårn, miljøorganisasjoner og lignende som i all hovedsak er lokalisert rundt Oslo. I en bærekraftstrategi og ikke minst i forhold til å utvikle et levende lokalsamfunn, er det viktig å bygge opp kompetansesentra rundt om i hele landet vårt. Derfor bør det etableres et eget senter for Nord-Norge som skal sikre nærhet og ikke minst forankring til lokale utfordringer.

Grønne skatter og virkemidler

Et bærende prinsipp må være at miljøvennlige handlinger skal lønne seg. Noe det dessverre i liten grad gjør i dag - ofte på grunn av lover/regler og manglende kunnskap. Derfor bør en i nasjonal handlingsplan for bærekraftig utvikling ha et sterkere fokus på dette. Vi ønsker et sterkere fokus på grønne skatter og virkemidler. I NOU 2002:19 *Avfallsforebygging: En visjon om livskvalitet, forbrukerbevissthet og kretsløpstenkning*, er det mye interessant tenkning. Et viktig element i denne utredningen er funksjonsøkonomi, hvor det blant annet legges en livsløpsyklus til grunn for produktutvikling. I planlovutvalgets utredning om Plan og bygningsloven som nylig ble lagt fram, er det blant annet pekt på det finnes store muligheter til å få til en mer bærekraftig kommunal planlegging, ved for eksempel å legge til rette for gode energiløsninger i nye utbyggingsområder^{iv}.

ⁱⁱ I flere av prosjektene har vi fått økonomisk støtte fra sentralt hold.

ⁱⁱⁱ GRIP er nasjonal stiftelse for bærekraftig produksjon og forbruk.

^{iv} 11 av foregangskommunene (Tromsø inkludert) hadde våren 2003 et eget energinnspill til Regjeringen.

2. Innspill til nasjonal handlingsplan for bærekraftig utvikling fra foregangskommunene

Som "Foregangskommuner i Lokal Agenda 21" vil vi – xy kommuner – uttrykke våre store forventninger til det arbeidet som den nasjonale handlingsplanen for bærekraftig utvikling nå risser opp. Vi vil i denne omgang be Statssekretærutvalget om oppmerksomhet knyttet til følgende fem punkter:

Tverrsektoriell forankring i forvaltningen av bærekraftig utvikling

Vi setter pris på forslaget om rullering hvert fjerde år av den nasjonale handlingsplanen for bærekraftig utvikling. Vi ber om at forslaget om å videreføre statssekretærutvalget for Nasjonal Agenda 21 – under ledelse av Finansdepartementet – blir gjennomført. Det er essensielt med en sentralt plassert enhet som får ansvaret for å sikre at forvaltningen er konsistent når det gjelder politikken for bærekraftig utvikling. Målet må være at statens ene hånd skal gjøre den andre god.

Såmidler til tverrsektorielle tiltak lokalt og regionalt

Bærekraftig ressursforvaltning handler om å få mer ut av mindre. For å stimulere til bærekraftig praksis som kan redusere samfunnets utgifter på kort sikt og forebygge slike på lang sikt, trengs ofte ressurser til å sette i gang prosjekter og prosesser. De skandinaviske land har gått foran når det gjelder lokale eksempler på bærekraftig praksis gjennom samarbeid på tvers om nye løsninger i et langsiktig perspektiv. Slike tiltak faller ofte utenfor støtteordninger under de ulike departementer. Vi ber derfor om opprettelse av et "Agenda21-fond" som kan gi starthjelp til lokale og regionale initiativ for bærekraftig utvikling, og som kan tjene som partnerskapbygging mellom stat og region/kommune.

Praksis i våre kommuner viser at de såkalte "peilemerkene for LA21" har bidratt til å forankre det lokale arbeidet for bærekraftig utvikling på en god måte (utarbeidet av KS, Stiftelsen Idébanken og Vennskap Nord/Sør). Vi foreslår at disse innarbeides som sentrale kriterier for tildeling av midler fra Agenda21-fondet:

- langsiktig tidsperspektiv
- tverrsektorielt samarbeid
- bred folkelig deltakelse
- globalt ansvar
- økt kunnskap

Det må utarbeides en ambisiøs kommunikasjonsstrategi

Et høyt ambisjonsnivå fordrer en bærekraftstrategi som kombinerer ny teknologi, rutiner for styring og bevisst individuell atferd. Skal vi lykkes med å mobilisere på disse tre områdene, må utfordringene og mulighetene komme sterkere inn under huden på folk flest. Det krever en bevisst kommunikasjon fra så vel politiske miljøer som fra forvaltningen. Vi oppfordrer til bred satsning på informasjons- og mobiliseringsarbeid, og at det legges vekt på utvikling av en kommunikasjonsstrategi som kan ta opp i seg erfaringer fra LA21-mobilisering i lokalsamfunn som har greid å utløse engasjement og deltakelse.

Vi vil særlig framheve erfaringene med kreative dialogteknikker som kommuner og lokalsamfunn har benyttet i visjonsarbeid knyttet til LA21-planer og prosjekter. Mye av denne metodikken er også relevant for arbeid vi nå står overfor på det nasjonale planet. Videre ber vi nasjonale myndigheter om å utnytte "det gode eksemplets makt" i

kommunikasjonsarbeid. Databaser med gode eksempler på bærekraftig praksis – for eksempel som den Stiftelsen Idébanken drifter – rommer ”bevis” for at gode løsninger er mulige, og gir en pedagogisk veiledning som er mer effektiv enn pekefingeren.

Kompetanseutvikling i forvaltningen

Bærekraftig utvikling krever kompetanse innen en rekke fagområder. Tradisjonelt har forvaltningen satsset på natur- og miljøfaglig kunnskap i bærekraftarbeidet. Men bærekraftig produksjon og forbruk krever også kompetanse innen fagfelt som økonomi, samfunnsfag og pedagogikk. En hovedutfordring for forvaltningen framover er å realisere et tverrfaglig samarbeid for bærekraftig utvikling. Da må det utvikles kunnskaper, ferdigheter og holdninger som kan fremme samarbeid på tvers av etater, virksomheter og fagfelt. Slik kompetanse i å arbeide ”på tvers” er et kjennemerke for godt LA21-arbeid i kommunene, og må også realiseres i statsforvaltningen.

Stiftelsen Idébanken styrkes som nasjonalt senter

Foregangskommunene er ikke bare utfordret av Stiftelsen Idébanken til å heve ambisjons- og aktivitetsnivå, men vi har også fått verdifull hjelp og støtte i vår gjennomføring. Både databasen med de gode eksemplene på bærekraftig praksis og Idébankens metodikk når det gjelder mobilisering og kreativ dialog har vært til stor inspirasjon og har gitt resultater hos oss. Idébanken besitter kompetanse på implementering av de fem LA21-peilemerkene nevnt over, og har også erfaringer med hvordan disse representerer dilemmaer vi må bryne oss på for å utvide handlingsrommet for en bærekraftig utvikling.

Vi oppfordrer myndighetene til å bidra til at Idébanken kan få kapasitet til å støtte flere av landets kommuner, regionale miljøer, knutepunkt og lokalsamfunn på samme vis - og ber om at Idébanken videreutvikles som nasjonalt senter for bærekraftig utvikling. Dette krever økt grunnfinansiering og forutsigbarhet i rammevilkårene, gjerne gjennom et statlig spleiselag.

”Vi må gjøre hjemme det vi snakker om ute”, sa Børge Brende i anledning Johannesburg-toppmøtet. Dette gjelder også for oss som kommuner når vi nå retter søkelyset mot staten og foreslår ny praksis. Vi har allerede gjort mye for å realisere hovedpoengene i forslagene over, men som Foregangskommuner vil vi nå strekke oss enda lenger i arbeidet for at disse skal prege vår egen lokale forvaltning.

Vi imøteser oppfølgingen av Agenda 21 på alle plan i Norge, og stiller oss til disposisjon dersom statlige myndigheter ønsker utdypet det ovenstående. Vi bidrar gjerne med mer informasjon om våre erfaringer med ambisiøst LA21-arbeid.